

ADVIES VAN HET INSTITUUT VOOR NATUUR- EN BOSONDERZOEK

INBO.A.2009.169

Wetenschappelijke instelling van de Vlaamse overheid

Kliniekstraat 25, 1070 Brussel

www.inbo.be

BETREFT: Meeuwenkolonie op de terreinen van NMBS-B-Cargo in de westelijke voorhaven van Zeebrugge.

Nummer: INBO.A.2009.169
Datum: 26/08/2009
Contactpersoon: Wouter Courtens – 02 558 18 28 – Wouter.Courtens@inbo.be
Auteur(s) Wouter Courtens en Eric Stienen
Kenmerk aanvraag: e-mail
Datum aanvraag: 15/07/2009
Geadresseerde: Agentschap voor Natuur en Bos
Soortenbescherming- Centrale diensten
Joachim De Maeseneer
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

cc. ANB-Centrale Diensten
Katrin Goyvaerts

Geachte,

Het Agentschap voor Natuur en Bos vraagt advies aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek naar aanleiding van een vraag van NMBS-B-Cargo. Hierin wordt gesteld dat de meeuwenkolonie die gevestigd is op de sporenbundel van NMBS-B-Cargo in de westelijke voorhaven van Zeebrugge overlast veroorzaakt. Gevraagd wordt of het mogelijk is om dit gedeelte van de meeuwenkolonie te verhuizen naar een andere plek.

De kolonie Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen ('de grote meeuwen') in de haven van Zeebrugge is toegenomen van 2 koppels in 1987 naar 6901 in 2009. Hiervan broedden er in 2009 195 koppels (2.8%) op de bewuste site.

De desbetreffende subkolonie is al ten minste 10 jaar op deze locatie gevestigd. Vóór de uitbreiding van de sporenbundel zaten de vogels hier op een open, rustig terrein met een lage,

grazige begroeiing. Een drietal jaar geleden werd de sporenbundel uitgebreid in de zone waar de kolonie was gevestigd. Met de aanleg van die sporenbundel alsook de bouw van de roro-terminal aan het einde van het Albert-II dok en een verharde weg langs het spoor werd het broedareaal van de desbetreffende subkolonie sterk gereduceerd.

Grote meeuwen zijn echter erg plaatstrouw en zullen een nestplaats waar ze reeds met succes hebben gebroed niet snel verlaten. Onderzoek aan de hand van gekleurmerkte individuen heeft uitgewezen dat ze liefst op hun vroegere nestplek broeden. Daar waar het ook maar enigszins mogelijk was hebben ook de meeuwen op de terreinen van NMBS-B-Cargo hun oude plek ingenomen en interfereren ze dus met de menselijke activiteiten. Het feit dat ze dit gedegenereerde, sterk verstoorde broedgebied verkiezen is des te opmerkelijker daar ze ook hadden kunnen opteren voor andere, ogenschijnlijk meer geschikte terreinen in de directe omgeving (denk aan de terreinen van APM, Sea-Ro of de nog niet in gebruik zijnde terreinen ten noorden van het Albert-II dok waar veel omvangrijkere meeuwenkolonies zijn gevestigd).

Het feit dat de broedvogels zelfs na het verdwijnen van het broedterrein niet uit zichzelf zijn verhuisd naar de zone die is voorzien om meeuwen op te vangen (ook al ligt die in de onmiddellijke nabijheid), maakt duidelijk dat ze dat zonder verdere menselijke ingrepen niet zullen doen. Blijkbaar is het aanbieden van nog geschiktere terreinen geen garantie dat de meeuwen zich zullen verplaatsen; en dat in tegenstelling tot bijvoorbeeld sternes waar verplaatsingen gemakkelijk gerealiseerd konden worden. 'Zachte' maatregelen behoren dus niet direct tot de oplossingen.

Het vernietigen van nesten, het wegvangen of doden van adulte vogels wordt afgeraden omdat de ervaring leert dat zulks afgezien van de ethische consequenties zal leiden tot onverwachte verplaatsingen. Zoals het geval was in de voorbije jaren wanneer broedgebieden werden vernietigd, zal het grootste deel van de vogels zich dan aansluiten bij bestaande broedkolonies. Echter een niet verwaarloosbaar deel zich vestigen in nieuwe gebieden waar ze vaak solitair tot broeden komen. In de voorbije jaren zag een deel van de meeuwen uit de westelijke voorhaven zich al gedwongen om zich te vestigen in de oostelijke voorhaven (o.a. het sternenschiereiland) alsook in de woonkernen van de nabije kustgemeenten. Gelijkaardige situaties in het buitenland hebben aangetoond dat dit voor nog veel meer problemen kan zorgen en ook in onze kustgemeenten wordt meer en meer overlast gepercipieerd.

Het INBO adviseert dan ook om de vogels zo veel mogelijk met rust te laten. In de loop van de komende jaren zal de kolonie rond het spoor waarschijnlijk vanzelf uitdoven als gevolg van natuurlijke sterfte. Tijdens het broedseizoen en vooral tijdens de vroege jongenfase kunnen oudervogels agressief zijn ten opzichte van ogenschijnlijke predatoren (mensen) die te dicht in de buurt van het nest komen. Dat beperkt zich doorgaans tot schijnaanvallen en het lozen van faeces. Daar ze zich uitsluitend op het hoofd richten is het dragen van een helm voldoende om letsel te voorkomen.

Hoogachtend,

Voor Dr. Jurgen Tack, Administrateur-generaal, afwezig,

Dr. Janine van Vessem,
Afdelingshoofd